

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Horologivm Sacerdotale Sacerdotibus tam Ecclesiasticis,
quàm Religiosis, præsertim Neomystis Ordinem diei, &
praxes indicans Opera quotidiana exactè, sanctéque
obeundi**

Dirckinck, Johann

Coloniæ, 1690

Hora XII. Oratio ad trinum Campanæ pulsum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50863](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50863)

III. Demum intimâ devotione, attentione & reverentiâ, gratiarum actionem persolve; & Dei profusam beneficentiam agnoscens, fiducia filiali in sinu paternæ ejus providentiæ conquiesce.

IV. Discute breviter quâ tempore mensa te gesseris: si deliqueris, veniam pete, conatum offer, de novo propone, alacrius consueta exercitia perage, nunquam de cibus conquerere, vilissimis etiam ob peccata tua indignum te judica: nec lautior animi extolle: hæc enim Sacerdotem ad delicias cœlestes anhelantem dedecent.

HORA XII.

Oratio ad trinum Campanæ pulsam.

I. Christus factus est pro nobis obediens, usque ad mortem, mortem autem Crucis. Ave Maria. II. Propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod est super omne nomen. Ave Maria. III. Ut in nomine Jesu omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium, & infernorum. Ave Maria. Qui passus est pro nobis, misereatur nostri.

V 7

Oremus

Oremus.

DEUS qui pro nobis Filium tuum Crucis patibulum subire voluisti, ut inimici ad nos expelleres potestatem; concedenobis famulatus, ut resurrectionis gratiam consequamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

RELAXATIO ANIMI.

Cum à mensa statim graves seriosque labores aut studia resumere, sanitati viribusque corporis: & animi non conducatur; relaxatio nonnulla adhiberi potest, quae animis jugiter studiis, precibusque occupatis, non minus necessaria saepe est, quam civibus corporibus: Ab Aristotele L. 1. Rhet. c. 38. enumerantur haec: relaxatio, intermissio, ludii, quies. Ordinariè magis convenit quies cum aliquo colloquio jucundè pio, & piè jucundo; & erit relaxatio, honesta, utilis & amena.

I. Finis Relaxationis.

II. Finis ad quem recreatio animi dirigenda est, nova alacritas & robur ad labores mentis & studia peragenda ad maiorem Dei gloriam. II. Mutua inflammatio

matio in spiritu; charitatis fraterna con-
servatio; in servitio divino letitia. III.
Zeli animarum excitatio, rerum spiritua-
lium major cognitio, & acquisitio. habi-
tus cum proximo colloquia. Spiritualia
miscendi.

II. Materia Colloquii.

RES quae adducuntur in Colloquium sine
bona. I. Quoad substantiam; ut sunt
res omnes pia, coelestes & divina. II. Vel bo-
na ex sine, ut sunt adiaphora seu indiffe-
rentia, bonâ intentione prolata. III. Eae
bonae quoad modum; ut eâ quâ par est cau-
telâ, modestiâ, reverentiâ, serenitate, mo-
deratione vocis ac corporis totius composi-
tione proferantur. Hujusmodi praecipuae
sunt. I. Mystera Fidei, beneficia divina,
iusta Dei iudicia, opera naturae, gratiae,
gloria, premia & supplicia. 2. Exemplar
varia & specula omnis perfectionis, dicta,
facta, cogitata ex vita Christi, B. V. San-
ctorum, aliarumq; personarum Illustrium.
3. Media ad triplicem viam perfectionis
spectantia, industria & praxes vitia ex-
stirpandi, virtutes inserendi, & in omnî
perfectione proficiendi.

III. Mea-

III. Media obtinendi loquelam Spirituaalem.

PRimum est. Solida rerum diuinarum meditatio. II. Multa sacra scriptura & librorum asceticorum lectio. III. Sedula in concionibus & lectione mensa attentio. IV. Crebra doni lingue spiritualis petitio. V. Solers annotatio, & preparatio ad pia colloquia: si enim Filii huius seculi aduersaria conficiant siluam rerum curiosarum conquirant, ad facundè diserteque de re quavis mundana differendum; quidni Sacerdotes & Religiosi, tanquam Filii lucis, Filiis seculi non cedant in industriis spiritus & eterna salutis? VI. Ante omnia verò iuvabit intimus ardor rerum spiritualium, & fervens proprii alieniq; profectus in spiritu desiderium: nam ut Salvator ait: Ex abundantia cordis os loquitur. Matth. 12. Et hoc quisq; ructat quod bibit: atque ut D. Prosper feribit: Hoc loquuntur quique quod diligunt, & delectabiliter audiunt, quod assiduis cogitationibus volunt. lib. 3. de vit. contempl. c. 6. VII. Denique plurimum confert continua exercitatio. Fabricando fabri simus.

IV. Ex-

IV. Exempla Sanctorum
jucundè colloquentium.

Sermo vester, monet S. Paulus ad Coloss.
4. semper in gratia sale sit conditus.
Idest non sit insulsus & insipidus, sed sa-
pidus & gratiosus, jucundè prudens, &
prudenter jucundus. Magister hac in ar-
te excelluit Christus Dominus: quàm a-
menais, quàm sancta & divina colloquia
cum Matre sua beatissima, & S. Josepho
in Nazareth miscuerit? quàm multa &
admiranda eis revelaverit? quàm ineffa-
bili sermonis dulcedine eos recreaverit?
quàm amabili divinae charitatis flammâ
eos succenderit? Magistrum hunc imitati
sancti Discipuli. S. Antonius Abbas ma-
ximè gratiosus erat in colloquiis, ut re-
fert Nicephorus: l. 8. c. 40. S. Basilius
erat in cœtibus jucundus, festivus in nar-
rando, argutus in jocando, ut scribit S.
Gregorius Naziansenus Orat. 20. n. 95.
De Thoma Moro testatur vitæ Scriptor
Thomas Stapletonus: ut vir erat pruden-
tiâ suavis, moribus severus, consilio al-
tus; ita quoque erat in vitæ conversatio-
ne mirè suavis, lepidus & facetus. S. Igna-
tius

tius

472 HOROLOGIUM
vini Lojola, ut narrat Maffei l. 3. ult.
c. 12. Remissionis causâ de rebus haud ita
sevis, mo' estisve sermones habebat iucun-
dos. Similiter S. Martinus Ep. & alii com-
plures. Hos imitari conare.

V. Quinque Fontes dulcedinis & iu-
cunditatis in colloquiis adhibendi.

NUnquid fons de eodem foramine ema-
nat dulcem & amarâ aquam, quarit
S. Iacobus Ep. c. 4. ? In ore hominis id pro
dolor! crebrò nimis accidit, dum jam dul-
cia, Deo, proximoq; grata, iam amara &
ingrata depromit. Id verò ne tibi contin-
gat aperi sequentes fontes dulcedinis, a-
maritudinis claudere.

I. Tractatio rerum spiritualium de cœ-
lò, & cœlestibus; de vita Christi & San-
ctorum dulcis est; non quidem mundanis,
instar febricitantium, palatum infectum
habentibus, quibus hoc mel, amarum vi-
detur absynthium; sed Sacerdotibus piis
& Religiosis, qui gustarunt, quàm suavis
sit Dominus De dilectis dulce loqui.

II. Varietas delectat, & rerum, & per-
sonarum quibuscum sermocinamur: Hinc

ne

in eandem orambem sapius reuocuas: ne
cum iisdem semper agas, ut particularis
amicitia suspicionem effugias. Neque iis-
dem de rebus, nec in omni tempore, nec
similiter delectamur, inquit Tullius L. 1.
Officiorum.

III. Recreat interrogandi, respondendi,
vicissitudo in colloquio. Vnde ne nimi-
um sermonem protrahas, aut concionato-
rem agas; audi quoque libenter alios. Si
collocutiones, questiones & responsiones
prudenter, & sodalium ingenii, moribus,
audiis accommodatae sint, iucunditatem
admirabilem adferunt.

IV. Delectat quoque in tempore hone-
storum, religiosorumque iocorum ac face-
liarum prolatio, quae prudentiam moderetur
& virtus regat; à S. Thoma dicta iucun-
ditas, ab aliis urbanitas, à Graecis Eus-
trapias.

V. Exhilarat denique & excitat suo
tempore & loco iucunditas à musico con-
centu orta. Musica latificat cor. Eccli. 40.
Praesertim pie sanctaeque cantiones & affe-
ctuose melodiae, ad quas hortatur Apосто-
lus ad Ephes. 5. Loquentes vobismet ipsis in
Psalmis

Psalmis

psalmis, & hymnis & canticis spiritualibus, cantantes & psallentes in cordibus vestris Deo.

VI. Quini Fontes amaritudinis à Colloquiis proferibendi.

I. *Utianda in conversatione humana, tetrica morositas, seu rusticitas: quam explicat Aristoteles, inquit: Qui autem neque ipsi quidquam ridiculi dicunt, neque alios dicentes a quo animo patiuntur, rustici ac duri sunt. Itaque in voce, vultu, gestu, & totius corporis compositione, non inordinata tristitia, sed spiritualis letitia, non mundana levitas, sed maturae gravitas & sacerdotalis modestiae splendat. Caveant hinc sibi Melancholici, & saltem libenter amœna audiant ab aliis, gaudeantque quod alii latentur, nec inuideant, aut honestam voluptatem ab urbanitate fluentem impediant.*

II. *Cavenda contentio & altercatio, quâ nihil amarius, utpote quae omnem sermonis suavitatem corrumpit. Hinc rectè monet S. Ambrosius L. 1. off. c. 22. Absit pertinax in familiari sermone contentio: tollit enim pacem, concordiam, & socialem*

cialem amorem fraternitatis. Vitandi igitur omnes inordinati motus animi, ut impatientia, superbia, contemptus aliorum, invidia, temeraria suspicio, item interpellatio, reprehensio, correctio, extenuatio, &c. Si tamen contraria fueris sententia, licebit rationes modeste proferre, non victoria reportanda. sed veritatis indaganda aut illustranda amore: licebit etiam discursus promovendi gratia nonnulla opponere. Dic aliquid contra, ut duo simus, dicebat Assentatori in omnibus assentienti Seneca l. 3. de ira.

III. Eliminanda quoque è recreatione disputationes speculativa de rebus subtilissimis, sive nature, sive artis, sive etiam divinitatis: qui animos studiis fatigatos, amplius fatigant, & intendunt, quos relaxare oporteret.

IV. Proscribendi ab animi relaxatione sales ac joci illiberales, ironia pungentes, ac sarcasmi mordentes: licet enim per hac risus excitetur; is tamen qui pungitur loco jucunditatis, amarorem sentit.

V. Denique excludendum quidquid familiare colloquium injucundum redde-

re

re potest sive in factis, sive in dictis. Veluti
 in factis immodestia, levitas, clamor, ca-
 chinnus, singularitas, solitudo. In verbis
 adulatio, laus propria, narratio proprio-
 rum gestorum ad satietatem audientium,
 scurrilitas, nimis effusa letitia, nimia in
 loquendo libertas. Postremò non nimium
 relaxatio protrahatur, omnium enim re-
 rum satietas est & tedium; sicut in com-
 diis, venationibus, sessionibus, ambula-
 tionibus ita & in colloquiis.

VII. De aliis recreationibus & Ludis.

Ludus triplex est. I. Totus pendens à for-
 tuna. II. Totus pendens ab industria.
 III. Mixtus. Lusus tria jucundum red-
 dunt, quies à seriis, propensio ad lulum, &
 victoriam. Ludus honestus modestusq; ni-
 hil peccati scandalive continens, Clericis
 Religiosisq; denegandus non est: nam sine
 eo manca, ab omni hominum genere re-
 creatio existimatur.

I. Ludus totus pendens à fortuna est
 alearum, qui Clericis & Religiosis per va-
 rias leges pontificias & synodales prohibi-
 tus est. II.

II. Ludus totus pendens ab industria
 & arte est lusus latrunculorum seu scac-
 chorum? qui cum caput & ingenium con-
 ditione studiorum fessum amplius fatiget,
 à recreatione ablegatur à multis, cum Ca-
 jetano Card. 22. q. 16. scribente: Lusus
 quanto magis industrius, tanto minus
 quieti rationis sensuumq; convenit: ideo
 absolute loquendo ludus scacchorum pessi-
 mus est in ordine ad finem ludi.

III. Ludus mixtus est, trudiolorum,
 quibus in mensa panno strata globuli ebur-
 nei per portam trudendo mittuntur: item
 spheristerii, pile & alii, partim ab indus-
 tria partim à fortuna pendentes, & mo-
 tum aliquem corporis adjunctum habentes,
 ab quom tanquam valetudini tuende sa-
 lutares à Celso Galenoq; judicantur.

IV. Observanda leges ludi: nec animus
 nimium immergendus: vitanda contentio:
 imitandusq; Theodosius Gothorum Rex de
 quo ludente scribit Sidonius: Patienter
 expectat, in bonis jactibus tacet, in malis
 ridet in neutris irascitur, in utrisque phi-
 losophatur. l. 2. c. 2. de agric.

V. Ad extremum arcenda à ludis
 chorea

chorea & saltus praesertim cum altero sexu, quae vel maxime Clericos, & Religiosos dedecent, nec sine Laicorum scandalo instituuntur. S. Franciscus Salesius in Introductione ad vitam devotam scribit, choreas fungis similes esse, inter quos, qui videntur meliores non hilum valent. Ordinariè enim comitantur vanitas, luxus, inepta letitia, profusio, compotatio, amor, nox periculosi sanè consilarii, & magistri perversi: hinc, nisi cadere velis in hoc lubrico, memor fragilitatis tuae toties impugnata, utinam invicta, ista fuge.

H O R A I.

Examen Particulare.

Præclara methodus exstirpandi vitia & virtutes inserendi est Examen particulare à S. P. Ignatio exactè traditum in Libello Exercitiorum; quod non veluti generale omnia simul vitia persequitur, sed unum particulare vitium, aut partem illius expugnandam, aut virtutem aliquam acquirendam, aut actionem ordinariam reformandam suscipit: faciliùs enim hostes vincit, qui successivè, quàm qui omnes simul aggreditur.

Praxis

Praxis Examinis particularis.

I. Manè post preces matutinas firmiter statue, hoc vitium quod oppugnandum elegisti, & maxime te infestat, omni diligentia evitare, eidemque resistere, & auxilium divinum efflagita.

II. Per diem aliquoties, v. g. ad hora sonum, propositum hoc renova, actum vitio contrarium, aut virtutis præfixa elice: ac quoties impingis, mox dolorem excita, percusso (quod etiam clam aliis presentibus fieri potest) pectore.

III. Post prandium, singulas horas percurriendo examina, quæ te medio ista die gesseris, si male, idole, & meliora propone, lapsuum numerum annota: si benè, gratias age. Sub vesperum rursus examen institue, defectuum, aut actuum virtuosorum numerum in libello ad hoc preparato signa, diem cum die, hebdomadam cum hebdomade confer, profectus rationes ini, & cura ut numerus defectuum indies decreseat, virtutum verò crescat juxta adjectas tabellas.

Tabula Vitiorum extirpandorum.	Tabula Virtutum inferendarum.
Dominica —————	Dominica —
Feria II. ————	Feria II. ———
Feria III. ————	Feria III. ———
Feria IV. ————	Feria IV. ———
Feria V. ————	Feria V. ———
Feria VI. ————	Feria VI. ———
Sabbatho. ————	Sabbatho. ———

IV. Materia Examinis [ubi maxime molesta, & magis in oculis incurrentia prius mortificaris]

X

dividit

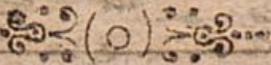
dividi potest secundum triplicem viam perfectio-
nis. Pro via purgativa, suscipienda mortificatio
omniū sensuum & Passionum. 1. Fuga peccati lethali-
s. 2. Fuga peccati venialis voluntarii. 3. Mor-
tificatio oculorum. 4. Aurium. 5. Gustūs. 6. O-
doratus. 7. Tactūs. 8. Lingua & variorum vitio-
rum ejus, mendacii, contemptūs aliorum. 9. Phan-
tasia. 10. Intellectūs. 11. Appetitūs. 12. Volunta-
tis propria. 13. Superbia. 14. Avaritia. 15. Vana
gloria. 16. Luxuria. 17. Invidia. 18. Gula. 19. Ira
& impatientia. 20. Acedia. Pro via illumina-
tiva, servit exercitium & acquisitio omnium
virtutum, quarum 1. Fides. 2. Spes. 3. Dissiden-
tia sui. 4. Fiducia in Deum. 5. Iustitia. 6. Re-
ligio. 7. Pietas. 8. Obedientia. 9. Gratitude. 10.
Amicitia spiritalis. 11. Humanitas. 12. Affabili-
tas. 13. Liberalitas. 14. Misericordia. 15. Eleemo-
sina. 16. Prudentia. 17. Fortitudo. 18. Patientia.
19. Temperantia. 20. Castitas. 21. Mansuetudo,
22. Modestia. 23. Magnanimitas. 24. Humilitas.
Pro via Unitiva, in qua intellectus, memoria
voluntas cum Deo unitur. 1. Agnitio propria ce-
citatis. 2. Desiderium cognitionis & amoris Dei.
3. Cognitione & amor SS. Trinitatis. 4. Aeternitatis.
5. Infinitatis. 6. Omnipotentia. 7. Sapientia. 8.
Bonitatis. 9. Immensitatis, Immortalitatis, Veri-
tatis, Fidelitatis, Iustitia, Misericordia, Libera-
litatis, Sanctitatis &c. 10. Cognitione & Amor In-
carnationis & Humanitatis Christi. 11. Cognitione
& Amor Passionis Christi. 12. Venerabilis Sacra-
menti. 13. Beneficiorum Divinorum. 14. Amore
Dei. 15. Perfectio operum quotidianorum. 16.

Loque-

Loquela spiritalis. 17. Contemptus omnium terrenorum. 18. Cura exacta temporis. 19. Operatio ex spiritu. 20. Conformitas cum voluntate Dei. 21. Charitas proximi. 22. Praesentia Dei. 23. Amoroſa unio cum Deo. Ex his ſingula vitia & virtutes in ſuos gradus & actus dividenda; & unus poſt alterum vel extirpandus, vel inſerendus.

V. Conducit valde ob negligentiam, aut defectus commiſſos nonnullam ſibi poenitentiam inſurgere poenitentiam inſurgere, ut hac ratione fortius pugnetur, vel animus ad pugnandum excitetur atque adigatur.

VI. Quoniam vero ſine ſpeciali gratia Dei nec minimum quidem vitium extirpari, aut minimum virtutis actus exerceri, aut gradus inſimul acquiri poſſit, propterea in dies ſepius imploranda divina gratia, per ſuſpiria preces, opera poenitentiae, Sacramenta, patrocinia Sanctorum in ea virtute, cui ſtudes, excellentiſſimam, ac tandem uni inſiſtendum, donec ita viceris ut rariffime cadas; virtutis vero inſenſum habitum acquiſiveris. proinde in facilioribus minus diu, in difficiliſſoribus diuſius inhaerendum erit.

P.
D. 11. 11. 11.

Horologium
in caelis

Nonne cor nostrum ardens erat in nobis? Luc. 24.

CO
I. C
M
coop
quod
divi
pus
servi
ta A
litan
Idem
acti
Cono
S
man
mo c
hac
preti
proce
rum
vel
Abai

ARON

X

H O R A II.

CONVERSATIO SACERDOTALIS.

I. Quibus hæc Conversatio incumbat.

Non solum curam animarum gerentes, verum etiam Sacerdotes simplices cooperari oporteret ad salutem animarum, quod teste S. Chrystostomo, operum omnium divinissimum est: neq; illis occasio & tempus deesse poterit, siue domi, siue foris, presertim si negotia secularia vitaverint, juxta Apostoli doctrinam 2. Tim. 2. Nemo militans Deo implicat se rebus secularibus. Idem & intelligendum de Religiosis vite activa aut mixta ex instituto suo addictis, Concionatoribus, Confessariis, &c.

Si igitur à prandio circa horam primam vel secundam exire & cum proximo conversari vacet & libeat: conversatio hæc instituenda est, non ad tempus, nimis pretiosum, fallendum, sed ad spiritualem proximi utilitatem, & salutem animarum, vel per modum visitationis amicorū, vel instructionis rudium, vel conversionis A catholicorum, vel reconciliationis dissi-

dentium

dentium, vel consolationis afflictorum, captivorum, infirmorum providendo & premeditando, quâ viâ, quibus discursibus aut mediis intentum fructum spirituales referas.

II. Qualis esse debeat conversatio Sacerdotalis.

I. Conversatio sit innocua & sancta, ad animas Deo lucrandas directa; in qua agatur ut plurimum de rebus spiritualibus vitenturq; detractiones, laciones charitatis, aliive lingua defectus.

II. Sit prudens, ut cujuscunque status hominibus sermonem prudenter attemperet; nullum verbum imprudens excidat; nec de rebus etiam sacris ad satietatem vel nauseam tractet: sed more S. P. Ignatii, sermonis initia aliis concedat. sibi reservet extrema: & Patris Friderici Spee exemplo, saltem in discessu, si aliâs occasio desit, pium & premeditatum aculeum non sine fructu alterius cordi insigebat.

III. Sit amabilis & grata, qua animos delectet, devinciat, atque ad fructum referendum disponat.

IV. Sit

IV. Sit seria & gravis, ut Sacerdotem decet. Inter seculares, nuga, nuga sunt; in ore Sacerdotis blasphemia: ait sanctus Bernardus.

V. Sit angelica, ut volebat S. P. Ignatius: & quidni, cùm Sacerdos Angelus Domini exercituum sit, in conversatione, familiaritate cum Deo, prudentiâ, sanctitate, affabilitate & benevolentia Angelos imitetur; præsertim in punctis sequentibus.

1. Quemadmodum Angeli, quando homines custodiunt & ministrant; non desistunt ab assistentiâ; sed semper vident faciem Patris qui in cœlis est: ita Sacerdos agens cum proximo, mentem crebrò ad Deum eleuet, per puram intentionem ac preces jaculatorias: non enim minus ignis amoris divini, quàm naturalis identidem ad centrum suum tendere debet.

2. Sicut Angeli non nisi iussi & missi à Deo, descendunt ministratum proximo: ita Sacerdos non exeat ad conversandum, nisi vel per superiores suos, quos Dei loco habet, iussus; vel per inspirationes divinas motus.

3. Angeli etiam quando proximo ministrant, nihil de fervore charitatis & visione beatifica dependunt: Sacerdos ita curet salutem alienam, ut non perdat propriam, nec de perfectione, charitate, aliave virtute quidquam amittat, nec spiritalia devotionis exercitia consuetamittat.

4. Quemadmodum Angeli Custodes hominum commissis sibi clientibus, custodes regnorum suis regnis, civitatum suis civitatibus advigilant, nec alter alterius officio se ingerit: ita Sacerdotes quoque animabus sibi à Deo commissis invigilent, nec alterius officio se immisceant.

5. Sicut Angeli aequè diligenter & libenter ministrant vili mendicabulo atque Regi potentissimo: ita verus zelator animarum sine acceptione personarum aequè promptè auxiliatur omnibus.

6. Quemadmodum Angeli libentius adsunt, juvantque magis solati & opis indigos, ita strenuus operarius, auxilio, solatio, consilio promptius adest egenioribus, quales sunt parvuli, rudes, pauperes, agri afflicti & similes.

7. Veluti Angeli amore Dei succensi
simul

simul ardent zelo animarum, omnesq; homines cupiunt ad cœlum perducere, ut rebellium Angelorum ruinas restaurent: Ita Sacerdos Apostolicus desiderat convertere & cœlo inferre quotquot potest: ut suadebat S. Augustinus dicens: Si amatis Deum rapite omnes ad amorem Dei.

8. Angeli Custodes usque ad mortem Clientes non deserunt. Imitetur Zilotes, suisq; adsit usque ad mortem, ad quam pie obeundum eos disponat: nec cesset laborare pro gloria Dei, quamdiu vires suppetunt, donec cum Elia igneo charitatis currum rapiatur in cœlum. Exemplo Christi, suos in finem diligat.

9. Angeli eadem alacritate & latitiâ per scalam Jacob ascendunt & descendunt: Sacerdos Apostolicus, eadem promptitudine per orationem, meditationem, aliâq; spiritûs exercitia ad Deum ascendat, quâ ad proximum juvandum descendit.

10. Angeli semper in pace & gaudio degunt, quocunque eventu imperturbabiles, solâ voluntate Divinâ contenti. Observet hoc Sacerdos, si laboribus strenuè impensis fructus non respondeat, de premio tamen suo certus.

III. Impedimenta zelum retardantia
& pericula.

I. *Impedimentum zeli animarum est nimis quietis, solitudinis & orationis amor. Hunc desiderio & amore salutis aliena tempera: cogitat tibi, ut Petro, à Domino dici: Petre amas me? pasce oves meas.*

II. *Impedimentum est horror difficultatis & laboris: excita te gustu divino & spe pramii: Vnusquisque enim mercedem accipiet secundum suum laborem.*

III. *Impedimentum diffidentia de gratia vocationis divinae & nimis ad vires proprias respectus: Dicat Sacerdos cum Apostolo: Deus operatur velle & perficere: omnia possum in eo, qui me confortat.*

IV. *Impedimentum metus morbi, alteriusve periculi corporalis aut spiritualis. Expendat dictum Christi: Bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis: & vita quae propter charitatem periculo exponitur, per charitatem melius conservatur: novit Deus te protegere in periculis, ut Abraham in Chaldaea, Lothum in Sodomam, &c.*

V. *Impedimentum, laboris sterilitas.*

Seh

Sed excita te meditatione huius: Reddet Deus mercedem laborum Sanctorum suorum: reddet autem, non secundum proventum, sed secundum laborem uniuscujusque. Planta, inquit S. Bernar. ad Eugen. rige, fer curam, & tuas explevisti partes: sane incrementum, ubi voluerit dabit Deus; ubi forte noluerit, tibi deperibit nihil.

Pericula quoque cavenda duo. Primum, ne zelus in amorem sensualem & vitium gula desinat, & vana ex esculentis & poculentis recreatiuncule querantur, quod vile nimis & abjectum est. Alterum ne affectus initio spiritualis paulatim degeneret in carnalem. Sape videtur esse charitas, & est magis carnalitas, ait Thomas de Kempis l. 1. c. 15. Hoc periculum graphicè depingit B. Angela de Fulginio, in vita c. 16. Quomodo paulatim amor evadat sensualis crescat, obnubilet, excacet, ad parva inducat, ac deinde in majora peccata precipitet.

IV. Motiva zelum excitantia.

I. **EXCITA** nonnunquam in re stacessentem zelum consideratione moti voris aeternorum, quorum primum est, gloria maxima Dei, & gaudium quod in conver-

sione animarum Deo & Angelis creamus. Magna festivitas Deo, humana salus: inquit Origenes, & lucrum Creatoris, salus creatura, ait S Hieronymus. Quod si vel unicam animam laboribus tuis damnationi ereptam ad cœlum dirigas; quis capiat, quanta inde Deo gloria accrescat: major sanè, quàm ab omnibus mortalibus in hac vita precisè Deo parta fuerit: quid enim omnes in hac vita prestiterè, finitum est, quod verò anima illa per te adjuncta in cœlo prestabit, aeternum est; finiti autem ad infinitum nulla est proportio. Taceo quod impediās, aeterna, quæ aliās in Deum evomuisset, maledicta; summoque eam beneficio afficias, dum illam ab incendiis aeternis liberās, & aeternis in cœlo deliciis, gaudiisq; beas.

II. Motivum alterum est pretiosissimum Jesu Christi Redemptoris nostri sanguis pro anima qualibet effusus. Quantum pretium, inde valorem unius anime estima. Hæc est tota anime dignatio, ait S. Bernardus: etenim valor rerum desumitur ex pretio; hinc animam appellat dignam sanguinis Christi compensationem.

Quis

Quis igitur labor durus videri debeat?

III. Motivum pulchritudo anima, de qua dicere solita S. Catharina Senensis: si quis eam videret, si posset, centies in die pro ea mortem oppeteret.

IV. Motivum: præter gaudium & letitiam; complacentiam & Gloriam, quam Majestas divina totâ eternitate in anima ista per te ad cælum directâ habebit; quanta in te inde per totam eternitatem redundabit letitia, gloria, exultatio? quas anima illa Deo salutis suæ auctori, & tibi velut Dei instrumento æternum rependet grates?

V. Praxis Conversationis.

I. **E**Xiturus ad conversandum ac fructificandum, Spiritus S. gratiam implora, ut linguam tuam dirigat, verba suggerat, auditores moveat, quò scopum tibi præfixum obtineas. Deinde si zelo animarum & amore Dei astuaveris, necesse non erit suggerere quid loquaris: nam ex abundantia cordis os loquetur: & cujuscunque necessitas spiritualis opportunitatem & animam dabit, aut instruendi, aut consolandi, aut animandi.

II. Si

II. Si instructurus sis vel Patremfamilias, vel Matremfamilias, vel Juvenes aut pueros facile singulis apta documenta inculcabis. v. g. de servanda inter Conjuges charitate, pace, patientiâ, curâ domesticorum, amotione scandalorum &c. prolibus verò explicando mysteria fidei, hortando ad timorem Dei, horrorem peccati, honorem Parentum, fugam prave Societatis, &c.

III. Si consolaturus sis pauperes, afflictos ob damna temporalia, vel mortem charorum. Varia pro consolatione propones. 1. Nihil sine voluntate Dei evenire. Omnia à Deo optimo Patre in nostrum bonum ordinari. 2. Deum robar daturum, nec passurum nos tentari aut affligi supra vires. 3. Exemplum Christi patientis & Sanctorum. 4. Premium æternum pro momentanea tribulatione. 5. Tribulationes esse signa prædestinationis. 6. Omnia adversa leviora esse inferni tormentis toties promeritis. 7. Nullum in mundo esse absq; cruce. 8. Recurrendum ad vulnere Christi, ad B. V. &c.

IV. Si ex eas curatum morbos spirituales, vitia & peccata. Necessè est 1. More

medicorum primò cognoscere morbum, ab infirmo se aperiante. II. More S. Ignatii propriis armis hostem jugala, technis & fraudibus in ipsam conversis. III. Ipsam morborum spiritualium radicem evellere stude. IV. Instar medici mortuum infestiorum è pluribus primò aggredere, deinde minus infestos; sed paulatim, observando tempus opportunum, & nisi necessitas urgeat suaviora potius quam acerba medicamenta adhibendo, qualia sunt, 1. Oratio fervens. 2. Lectio librorum piorum, de Inferno, Judicio, & Eternitate. 3. Fiducia in Deum, Passionem Christi, B. V. 4. Crebra Sacramentorum usurpatio. 5. Abstinencia à peccato, primò per unum, deinde duos, deinde plures dies ad honorem SS. Trinitatis, B. V. &c. 6. Propositio pœnarum peccatis debitarum: Exemplorum & historiarum sacrarum.

V. Visitaturus captivos excitate cogitando Christo prestari, quidquid Incarcerato prestiteris: in carcere eram & visitasti me. Matth. 15. Deinde hortare. I. Ut agnoscat Providentiam divinam circa se, eiq; se submittat, cureturq; ut
fit

sit in statu gratiae; ut cum fructu carceris
 squalorem sustineat. II. Semper captivus
 sit occupatus, ne diaboli tentationibus ir-
 reriatur, proinde vel laboret si potest, vel
 Libros spirituales aptos legat, veloret ro-
 sarium, Litaniarum, aliisque. III. Muniatur
 contra tentationes; quarum prima esse so-
 let de molestia inclusionis, propone exem-
 pla Sanctorum Martyrum, Religiosorum,
 & commoda quae inde orientur. Secunda
 ex carceris foetore, vinculorum duritie;
 rursus oppone exemplum Christi & Sancto-
 rum, foetorem inferni, premium Paradisi.
 Tertia ex infamia: huic iterum occurre
 exemplo Christi, & SS. Martyrum, nihil
 faciendam, brevem infamiam apud homi-
 nes, modo famam bonam aeternam nancif-
 camur apud Deum. Quarta oritur ex odio
 eorum qui causa sunt incarcerationis: op-
 pone exemplum Christi orantis pro inimi-
 cis: ostende hos fuisse instrumenta divina
 iustitiae, quorum intentio licet forte fuerit
 mala, Dei tamen intentionem fuisse opti-
 mam: denique vindictam relinquendam
 Deo. V. Nascitur ex condemnatione ad
 mortem: sed exemplo Christi penitus se-

resignet : non mea sed tua voluntas fiat :
Magistratus nihil faciet, nisi quod ab eter-
no decrevit Deus : & prestat nunc bene
preparatum obire mortem feliciter, quam
postea fortè improvisò & infeliciter. IV.
Ante fatalem sententiam frequenter visi-
tetur, tentationes excimantur, ad Sacra-
menta Pœnitentiæ & Eucharistiæ dispo-
natur : & ad exhomologesim generalem de-
tota vita. V. Post latam sententiam indis-
catur ut eam velut de manu Dei suscipiat,
gratiasq; agat quod prævisam mortem piè
queat obire. VI. Die fatali rursum consti-
teatur reus, indulgentias lucretur, promi-
tantur sacrificia celebranda pro defuncto.
In itinere ad supplicium prælegantur piæ affe-
ctus & orationes. Conspectâ trabe fatali
aut loco supplicii, animetur exemplo S. An-
dræ. Denique rogetur num quid adhuc
conscientiam gravet ; num que tentatio
impugnet : & verbis exquisitis animetur
ad ultimam lætiam, omnibus ignoscat,
actus fidei, spei, charitatis, contritionis, re-
signationis eliciat, Crucifixum amorosè
osculetur & pectori apprimat, atq; inter
sacrorum nominum ingeminationem gla-
dium

diuum aut laqueum suscipiat. VII. Post mortem à circumstantibus preces pro defuncto petantur, & fiant flexis genibus. Deniq; pro successu felici gratia agantur: Cognati invisantur pro solatio, quibus mors pia & christiana recenseatur, precesque pro anima defuncti ab eisdem rogentur.

VI. Visitatorus infirmos, cogita te Christum invisere, dicentem: Infirmus eram & visitastis me. Matth. 25. Ex visitatione hac saepe dependet aeterna salus infirmi: ex eius neglectu vero damnum mortis infelicitis irreparabile: quare libenter & diligenter visita; & sequentia observa. I. In promptu habe exempla, dicta Sanctorum, aliq; infirmis opportuna; nisi & librum spiritualem, aut precum, ex quo preces aut documenta depromas, vel infirmo legendum relinquant; deinde adsit effigies Crucifixi, nummisma indulgentiarum, reliquia Sanctorum, quae subinde veneranda vel osculanda porrigantur. II. Quo plures sunt quibus propria sanitas tua necessaria est ob curam animarum, ed majorem illius curam gere: hinc cavere

fati-

faciem ori decumbentis nimis propin-
 que admoveas, halitumve malignum at-
 trahas, & ne ager lecto aperto, calore
 venenato te inficiat; neque jejunus facile
 accedas, quin saltem quibusdam anti-
 dotis contra foetorem munitus sis, fene-
 stras aperiri aut ex granis juniperi suffi-
 tum excitari cures. III. Ad fama & ho-
 nori tuo consulendum non facile cum e-
 gris sequioris sexus, clausa janna, aut
 extra aliorum conspectum loquere; sed
 vel socium adhibe, qui videre te queat,
 vel saltem cura ne ostium clausum; aut
 locus obscurus sit; atque tunc colloquium
 non longius quam necesse sit, protrahere.
 IV. Aegrum aditurus Spiritus Sancti
 opem implora, uti & intercessionem
 Beatae Virginis, Sancti Angeli Custodi-
 dis tui & infirmi: quem, domum
 ingressus aqua lastrali asperge: infir-
 mum & adstantes humaniter saluta, que-
 stiones nonnullas de morbo prae-mitte; si
 patientem esse intelligas, infirmum lau-
 da, querebas, verò patienter audi &c.
 V. Instrue infirmum ut officio suo faciat
 satis. Erga Deum per reconciliationem,
 resigna-

resignationem fiduciam. Erga Christum
 per electionem in Magistrum, ac speculum
 patientie, in Consolatorem, Protectorem,
 Advocatum. Erga B. M. V. & sanctos Pa-
 tronos per invocationem & imitationem.
 Erga Medicum & Infirmarium per fidu-
 ciam, gratitudinem, obedientiam. Erga
 visitantes per edificationem, benevolentiam,
 gratitudinem. Erga seipsum, per tristitia
 & impatientia proscriptio, resignatio-
 nem, meritorum augendorum curam, ten-
 tationū diabolicarum victoriam, in cru-
 cem & passionem Christi fiduciam rerun-
 que sacrarum usum ad presidium & solati-
 um. VI. Si medi tibi suppetant cibo po-
 tu, aliisq; solatiis corporalibus, pauperes
 refocilla, aut certe ab aliis. Eleemosynam
 procura, nec minus spiritualia solatia of-
 fer; ut sunt, sacrificia preces, variaq; mo-
 tivā patientie. VII. Ne infirmus otio-
 sis & melancholicis cogitationibus obrua-
 tur; suaviter occupetur; cogitationibus
 de Passione Domini, variis precibus, offi-
 ciis, litanis, vel saltem suspiriis, lectio-
 nibus spiritualibus, suavibus, piis, sed dis-
 cretis & opportunis allocutionibus. In a-
 bitu

bitu super infirmum ora, Benedictionem
 sacerdotalem impertire, & aquâ lustrale
 asperge. VIII. Si mortis periculum note-
 tur, aut à Medico intelligatur, eo suavi-
 ter & prudenter denunciato, infirmum ad
 confessionem, Communionem & extremam
 Vnctionem dispone; contra tentationes mu-
 ni, variosque actus virtutum ac preces in-
 promptu habe. IX. Post susceptam ex-
 tremam Vnctionem Infirmus, si circum-
 stantia patientur, valedicere poterit Con-
 jugi, liberis, amicis & adstantibus: agen-
 do gratias pro beneficiis & obsequiis: of-
 fensarum veniam petendo, vicissimque
 ignoscendo: proles conjugii commendando,
 quemadmodum Christus Matri Joannem
 commendavit: proles ad timorem Dei, o-
 bedientiam Ecclesie, honorem Matris, pa-
 cem & salutis curam hortando, animam
 suam eorum precibus commendando, be-
 nedictionem eis dando, ac denique omni-
 bus valedicendo. X. Lucretur Infirmus
 Indulgentias concessas Sodalibus nomen Je-
 su & Mariæ in morte invocantibus aut
 nummismata habentibus: ostende Crucifixi
 effigiem, tanquam clypeum contra hostes,
 &

&

Et stimulum patientie ac fiducia. Trade
 ceresum benedictum, quo ager protestetur
 se mori velle in fide Catholica, Et sperare
 lucem aternam per Christi merita, qui est
 lux vera: deniq; se esse paratum Et instru-
 ctum, instar Virginis prudentis lampade
 ardente oleo Charitatis, ad obviandum
 Sponso cœlesti. XI. Inchaante agone re-
 cita, Proficiscere anima Christiana, ali-
 âsque preces Et affectus, donec expiret
 moribundus. XII. Post mortem, ora sub-
 venite Sancti Dei &c. quæ habes in Bre-
 viario. Deinde mœstos Amicos consolare,
 eis vita brevitatem, mundi vanitatem,
 benè morientium felicitatem in memori-
 am revoca. Ad extremum ad orationes Et
 elemosynas pro defuncto offerendas horta-
 re, Et ipse Sacrificia ac preces promitte, etq;
 ad religiosè vivendum Et sanctè morien-
 dum excita. Hæc Et similia vide prolixè
 in instructione practica P. Lohner integro
 libro exposita.

H O R A III.

Vesperas & Completorium.

Canta vel recita, juxta praxin manè horæ
 quintæ præscriptam, subjunge lectionem libri spi-
 ritualis.

Lectio

Lectio libri Spiritualis.

Lectio haec est orationis germana soror, adiutrix & subsidium: est SS. Chrysostomo & Augustino testibus, spiritualis anima cibus & nutrimentum: hinc eam Timotheo suadet Apostolus: Accende lectioni. 1 Tim. 4. Huic itaque indies statuto tempore semihoram aut saltem quadrantem solidum tribue; atque ut majore eam fructus insituas, sequentia servare satage.

I. Lectio haec ascetica, non sit festina, quemadmodum historias legere consuevimus, sed tarda, distincta, quieta, & attentata: imitanda gallina, qua haustis aliquot aquae guttis mox caput in altum erigunt, & in oelum suspiciunt.

II. Dirigenda lectio ad hoc, non ut doctior, sed ut sanctior evadas: non ut discas praecise, aliosve doceas: sed ut ipsemet in virtutibus proficias. Ita monet S. Bernardus: si ad legendum accedat, non tam quarat scientiam, quam saporem & gustum voluntatis.

III. Non nimis multa uno eodemque tempore legenda, nec multa pagina una vice percurrenda: multa enim lectio fatigat; neque tam reficit interiorum animum, quam frangit, sensumque & ingenium hebetat, ut docet idem S. Bernardus. Quemadmodum multa cibi, cum modica masticatione, ingestio, nutritioni obest.

IV. Legendi sunt libri, ut suadent SS. PP. non difficiles & subtiles, sed faciles, non qui curiosè pascant intellectum, sed qui piè inflamment affectum.

V. Denique ad fructum è lectione referendum, mutuum facit, ante lectionem implorare gratiam
divi-

divinam & cogitare, sicut in oratione nos loqui-
mur cum Deo, ita in priorum librorum lectione,
Deum loqui nobiscum: dicendum igitur ante le-
ctionem cum Samuele: loquere Domine quia au-
dit servus tuus: post tandem gratia agenda pro in-
structione & lumine; tuiresque petenda pro le-
ctorum adimplerione.

H O R A IV. & V.

Studium, lectio, scriptio, veluti manè ad ho-
ram X. expositum est, aliave occupationes neces-
sariae aut utiles pro cuiusque officio.

H O R A VI.

Duabus horis studio impensis, aliquantulum
respira, ne nimis diu ad laborem studiorum in-
cumbas. Recitari possunt Rosaria, aliave parva
officia, aut preces pro diversitate anni temporum
aut dierum. Nunc lege, nunc ora, nunc cum fer-
vore labora: sic erit hora brevis: sic labor ipse levis.

H O R A VII.

A medio septimè, vel horâ septimâ ad octa-
vam cœna & relaxatio animi nonnulla, iuxta
praxes ad horam XI. XII. signatas.

H O R A VIII.

Recita litanias de omnibus Sanctis: idque ut
cum majore devotione peragas: prosternete co-
ram sanctissima Trinitate, in cœlesti regno, cir-
cumdatâ innumerâ multitudine Angelorum &
San-

ac cum illis eandem sub initium supplex adora,
 pro beneficiis gratias age, pro te, alijs que veniam,
 gratiam, perseverantiam, gloriam, unisco quasi
 gemitu exposce: deinde Sanctorum per ordinem
 patrocinium invoca, ac varia sub Litaniarum
 finem pro te & Ecclesia militante postula, per
 Christi Domini, B. V. & SS. merita.

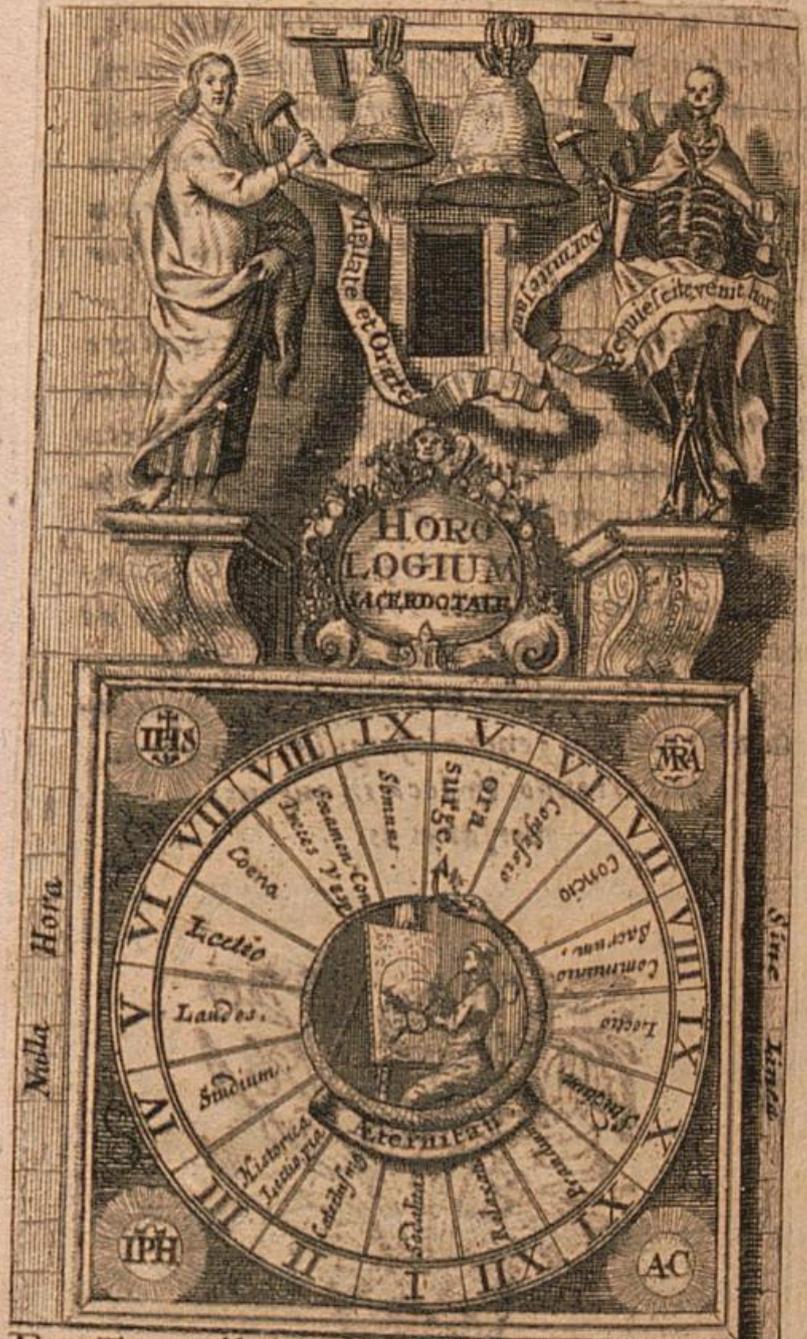
A I. quadrante ad II. examen particulare
 insitue, defectus commissos, aut actus virtutum
 elicitos in libello ad hoc preparato annota, juxta
 praxin notatam ad horam I. Deinde pro sequen-
 ti die materiam meditationis relege, eamque me-
 moria ruditer manda; Denique si tempus super-
 sit lege capitulum e libello Thoma de Kempis de
 imitatione Christi, nisi mane a Sacro legeris.

A II. ad III. quadrantem discute conscien-
 tiam per examen generale singulas diei horas
 percurrendo, & loca in quibus
 versatus es.

Y

EXA-

Dum Tempus habemus operemur bonum Ad Galat.

EXA.

Horologium
Sacerdotale

IX A
Q
unct
O M
tibi
mibu
anc ut
ro alii
que at
Grat
moren
ne pro
ritando
estinar
nume
omihil
em &
raterer
ngeniu
& volu
apacer
norbid
natum
us &

EXAMEN CONSCIENTIÆ

Quinque Puncta complectens.

Punctum I. ad SS. Trinitatem.

Solæ Deo grates.

Omnipotens sempiterne Deus, gratias tibi immortales ago, pro beneficiis omnibus, tam à primo vitæ momento, ad hanc usque horam in me collatis, quam pro aliis deinceps in omni vita mea, totaque æternitate conferendis.

Gratias ago tibi, ò Pater Æterne! ob amorem illum infinitum, quo ab æterno me prosecutus es, tam paternè de me cogitando, & eligendo, statuendo & prædestinando; ac in tempore immeritum prænumeris aliis longè melioribus ex abyssi nihil mei extrahendo, atque ad imaginem & similitudinem tuam creando. Præterea mihi donando animam bonam, ingenium docile, memoriam, intellectum & voluntatem, cognitionis & amoris tui capacem: corpus etiam non mancum aut morbidum, non cæcum, non surdum aut mutum; sed integrum & sanum, tot ossibus & nervis compactum, tot potentiis

ac sensibus instructum ad seruiendum tibi. Tantam quoque rerum creaturarum varietatem mihi offerendo ad sustentationem & recreationem meam, in cœlo, aëre, terrâ, & mari. Angelum denique tutelæ meæ deputando, per quem ab innumeris occultis & apertis, corporis & animæ periculis me liberasti.

Gratias quoque ago tibi, Salvator mi Jesu Christe, ob amorem illum infinitum, quo me persecutus es, eò usque, ut pro me redimendo, humanâ carne vestiri, in stabulo nasci, tam mira agere, tam dira pati, ac mortem crucis acerbissimam subire volueris: peccatis inquinatum per Pœnitentiæ Sacramentum toties ablueris: estuantem Corpore & Sanguine tuo pretioso toties refeceris; ignorantiam tot morum documenta, & virtutum exempla in admirabili vita tua & fidelium servorum tuorum reliqueris.

Gratias pariter ago tibi, ô Sancte Spiritus Paraclete! ob amorem illum infinitum, quo me persecutus es; quòd scilicet me præ tot aliis, in peccato originali extinctis, de potestate diaboli eripueris; ad

gratiam

gratiam Baptismi & Confirmationis me
perduxeris; ex Filio iræ, regni cœlestis hæ-
redem institueris; tot inspirationibus præ-
veneris; Fide, Spe, Charitate, ceterisque
donis tuis me condecorâris; ab hæresi
præservatum Ecclesiæ tuæ sanctæ aggre-
gâris; atque in ea ad ordinem, & dignita-
tem Sacerdotalem immerentē elevaveris.

Pro his itaque & aliis, notis ac ignotis
summis beneficiis tuis, gratias, quas pos-
sum, maximas habeo, ô Sanctissima Tri-
nitas! uti & pro omnibus beneficiis col-
latis Sacrosanctæ Humanitati Christi Do-
mini, Beatissimæ Virgini Mariæ Matri e-
jus, S. Angelo Custodi meo, omnibus aliis
Angelis & Sanctis, præsertim Patronis
meis, omnibus hominibus Christianis,
Gentilibus, hæreticis & peccatoribus, om-
nibus damnatis & dæmonibus, omnibus
etiam creaturis ratione carentibus: pro
quibus omnia Jesu, Mariæ, & Sanctorum
merita offero: atque unicè opto, ut pro
singulis hisce beneficiis infinitæ tibi red-
dantur à me & ab omnibus, gratiarum
actiones, adorationes, laudes & benedi-
ctiones, per singula momenta temporis &
æternitatis. Amen.

Y 3

P. 117

Punctum II. ad Deum Patrem.

Pete Lumen.

O Pater luminum! per charitatem tuam aeternam erga me, obtestor te, mentis meae tenebras discute, memoriam renova, intellectum illumina, voluntatem inflama gratiamq; copiosam largire, omnia peccata mea, dicta, facta, cogitata, omissiones, imperfectiones, & negligentias perfecte cognoscendi, detestandi, desistendi, & confitendi, emendandi, eorumq; occasiones sollicitè præcavendi. Aperi mihi, Domine, oculos animæ, ut videam voluntatis meae inconstantiam, carnis fragilitatem, propensionem ad malum, infirmitatē ad bonum, pericula mundi, retia diaboli; ut cautè deinceps ambulem, vitam seriò emendem, injuriam tibi illatam reparem, & gloriam tibi ablatam pro viribus compensem.

Punctum III. coram Christo Iudice omniscio, assistente hinc S. Angelo Custode, inde Diabolo accusante.

Discute mentem.

Examina à momento, quo evigilasti, usq; in presentem horam, quas primas cogitationes evigilans admisisti, quam alacritate surrexisti, quam

ferven-

seruenter preces matutinas persolueris, quam exacte examen vespertinum pridie institueris, quate gesseris in horis recitandis, in preparatione, celebratione, & gratiarum aditione sacrificii: in negotiis, in refectione corporis, in colloquiis, in conuersatione cum proximis, in cura animarum tibi commissarum, in mortificatione passionum, in resistentia tentationum, in omissione bonorum operum, in exercitio virtutum in custodia sensuum, in obseruatione preceptorum & uotorum, in fuga & remediis peccatorum &c. Si quid delicti occurrat, dolorem elice: si nihil notabile acciderit, Deo gratias age: atque interea erubescere, quod post tot annos in statu tam sublimi & sancto transactos, post tot meditationes & examina, post tot exhomologeses & sacrificia, aliaque ad deo potentia supernaturalia media, tam parum nihilominus in spiritu profeceris, tam exiguam uitae emendationem asseueris, & forte nullum adhuc vitium penitus extirpaueris, nec ullam solidam uirtutem perfecte acquisieris: & cum religiosissimo Thoma Kempensi lib. 4. de Imit. cap. 7.

Ingemisce & dolo, quod adhuc ita carnalis sis & mundanus, qui mundo & carni deberes esse mortuus utpote in Christi sortem adscriptus. Deplora, inquam, quod sis tam immortificatus a passionibus, tam plenus concupiscentiarum motibus, tam incustoditus in sensibus exterioribus, tam saepe multis uanis phantasis implicatus, tam multum inclinatus ad exteriora, tam negligens ad interiora: tam leuis ad risum & dissolutionem: tam durus ad fletum & compunctionem: tam

promptus ad laxiora & carnis commoda, tam
 segnis ad rigorem & fervorem: tam curiosus ad
 nova audientia, & pulchra intuenta: tam re-
 missus ad humilia & aliecta amplectenda: tam
 avidus ad multa habenda tam parcus ad dandi:
 tam tenax ad retinendum: tam inconsideratus
 in loquendo: tam incontinens ad tacendum: tam
 incompotus in moribus: tam impotens in actibus:
 tam effusus super cibum, tam surdus ad Dei ver-
 bum: tam velox ad quiescem: tam tardus ad la-
 borem: tam vigilans ad fabulas: tam somno-
 lentus ad vigilias sacras: tam festinus ad finem,
 tam vagus ad attendendum: tam negligens in
 laboris persolvendis: tam tepidus in celebrando,
 tam aridus in communicando: tam cito distra-
 ctus: tam raro tibi bonè collectus: tam subito
 commotus ad iram: tam facilis ad alterius dis-
 plientiam: tam pronus ad iudicandum, tam ri-
 gidus ad arguendum, tam letus ad prospera:
 tam debilis in adversis: tam saepe multa bona
 proponens: & modicam ad effectum perducens. His
 & aliis defectibus tuis cum dolore & magna dis-
 plientia propria infirmitatis, perpensis, discussis,
 & deploratis, firmum statue propositum, vitam
 tuam emendandi, & in melius proficiendi.

Punctum IV. ad Dei Filium.

Delicti veniam posce.

Dolor de peccatis venialibus.

Constitutus sum à te, Redemptor a-
 mantissime, in eo statu, in quo non so-
 lum propriam salutem & sanctitatem pro-
 cura

currere, sed reliquos quoque Fideles verbo
& exemplo instruere, illuminare, & ad sa-
lutem & perfectionem perducere debe-
rem: sed, eheu! quàm parùm id hactenus
præstiti præsertim hodie? quot imperfe-
ctiones & negligentias, quot peccata ve-
nialia rursus commisi? quæ licet venialia
sint, levia tamen esse non possunt, cum te
Deum O. M. offendant, & pœnis acerbis-
simis, omnibûsq; mundi tormentis lon-
gè gravioribus in altera vita expianda sint.

Doleo igitur, ô Jesu dulcissime! quòd
tibi, omni omnium creaturarum amore
& cultu dignissimo, tantâ hodie negligenti-
â serviverim; & pro tot beneficiis tuis
tot peccata rependerim. Agnosco & fa-
teor libens miseriam & malitiam meam:
nam omni ferè momento diversæ peccan-
di occasiones & tentationes subtilissimè
se insinuant: jam curiositatis & loquacita-
tis, jam iræ & impatientiæ; jam conten-
tionis & amulationis; jam sensualitatis &
vanitatis; jam distractionis & evagationis,
aliarumque innumerarum culparum &
imperfectiõnum: & quoties vel negligenter
cessi, vel omnino cessi & victus sum?

Y

Do.

Dolor ob pœnas temporales promeritas.

DE his itaque & omnibus aliis totius vitæ meæ peccatis in primis doleo, mi Jesu, quia à justitia tua graves hujus vitæ pœnas promerui; cum Davide pestem, cum Oza subitanæam mortem, cum Ezechia valetudinis, bonorum & vitæ dispendium; in altera verò vita longam cœlestis gloriæ & visionis beatificæ dilationem, atque acerbissima flammarum purgantium incendia & tormenta.

Dolor ob damna spiritualia.

DOleo deinde, Redemptor mi, quòd peccatis hisce tam leviter consentiendo, in graviora labendi periculo me exposuerim; diabolicis insulibus aditum patefecerim; ardorem charitatis imminuerim; intellectum obscurarim; voluntatem induraverim; gustum & alacritatem in virtutum exercitio sustulerim; meipsum multis gratiæ & gloriæ gradibus; te verò, Deum meum, oblectatione & complacentiâ infinitâ privarim.

Dolor ex motivo amoris.

DOleo denique ex animo, mi Salvator, quia tot tantisque beneficiis tuis me

ingratum exhibui: animam meam, Spon-
sam tuam, tot peccatorum maculis defec-
tavi; eamque oculis tuis minùs acceptam
reddidi: unionem arctiorem cum Divina
Bonitate tua impediui; voluptatulam bre-
vem, vanam gloriolam, lucellum tenue,
amoretui, & Bonitati tuæ infinitæ quo-
dammodo prætulì: atque adeo te non ex
toto corde super omnia perfectè dilexi:
quia partem cordis & amoris mei rei
evanidæ cessi; multa tibi summo Bono
meo displicentia perperravi; & Majesta-
tem tuam infinitam sæpius offendi. A-
gnus Dei qui tollis peccata mundi misere-
re mei: ego enim ex intimo corde doleo,
quòd te summum & unicum Bonum
meum vel in minimo offenderim.

Dolor de peccatis mortalibus.

Si die aliquo peccatum lethale admisseris (quod
Deus avertat: hoc enim in Sacerdote, aut Re-
ligioso horrendū, & abominabile monstrum foret)
sequendam contritionis actum, singula expenden-
do, quàm ferventiſſimè elice.

Dolor ob dedecus & infamiam contractam.

Ecce, mi Jesu, Ego N. sum ingratiſſima
illa creatura, tot beneficiis à te ornata,
tanto sanguinis profluvio redempta, atq;

exaltata : & ego tamen , verè servus nequam , & rebellis , pro bono malum reddidi , & nefandis sceleribus Bonitatem tuam infinitam graviter offendi. Christianus sum , in Baptismo sub Crucis vexillo adscriptus , Mundo , Carni & Diabolo abrenunciavi ; sed verbis non steri , fidem fregi , te Ducem optimum deserui , atq; iterum ad Diaboli castra turpiter transfugi. O quàm me pudet ! Ego Sacerdos sum , personam tuam sustinens , & vestimenta gerens : at eheu ! personâ tam nobili depositâ , vilissimi mancipii , ac Sacrificuli Dæmonis larvam malitiosè assumpsit. O quàm me pœnitet ! Templum Christi sum , & Sactarium Spiritûs sancti toties à te mundatum , visitatum , possessum : & ego hoc gratissimo Hospite ac Domino ejecto , illud in cloacam Veneris ac in venenatam draconum & bufonum infernalium speluncam converti. O quàm doleo ! quàm erubesco !

Dolor ob amissum Cœlum.

Coeleste Palatium , æternum Dei Regnum , Angelorum contubernium , Sanctorum omnium consortium , voluptatis

præparatis Paradisum, visionis beatificæ gaudium, æternam Deitatis fruitionem & possessionem, Coronam gloriæ immarcescibilem, bravium, jubilum, solatium, vitam interminabilem. pro re nihili, pro quisquilliis momentaneis, pro poma putrido, stolidi instar pueri, vendidi & amisi. O quàm doleo!

Dolor ob Infernum promeritum.

PRÔ quanta amentia! pro gutta mellis immensum fellis tartarei oceanum acquisivi: pro brevi honore, æternum dedecus: pro levi voluptate, æternam tristitiæ aculeum: pro vili lente æternam famem & sitim: pro re nullius momenti æternas tenebras, æternos fœtores, conscientiaæ vermes immortales, torrentes flammaram inextinguibiles: nunquam defutura Dæmonum tormenta, nunquam cessatura damnatorum flagella & incendia; deniq; damnationem, maledictionem, ac desperationem nunquam terminandam. O quæ cœcitas! quæ vesania! à Deo Creatore & Salvatore meo, protervè me averti, & ad fallacem boni apparentis umbram me converti: ideoq; dignissimus sum

96 HOROLOGIVM
sum, o Deus! ut & in hac vita & in altera; tam in iudicio particulari, quam universaliter avertas faciem tuam a me, & in aeternum projicias me a facie tua, atque in horrendam abyssum infernalem me precipites. O quam doleo!

Dolor ex motivo Charitatis.
Sed vel maximè doleo, Deus meus, & millies magis dolere desidero, ex gratuito amore tui: quia scilicet offendi te, quia læsi & contristavi te summum & infinitum Bonum meum; quem nunc ex toto corde super omnia diligo; ideoque peccata mea super omnia mala summe detestor. Peccavi in cælum & coram te, Servator mi: peccavi in omnipotentiam tuam quæ me creavit; peccavi in sapientiam tuam, quæ me peccantem aspexit; peccavi in Bonitatem tuam, quæ me sic ab æterno dilexit: peccavi in misericordiam tuam, quæ toties mihi pepercit; peccavi in Justitiam tuam, quæ supplicia æterna intentavit. O quam doleo pro amore tui! peccavi non solum contra Divinitatem, sed & contra Humanitatem tuam, mi Redemptor; contra vulnera &

tor
oner
tuam
culca
acqu
Dei
o dia
aqua
rum,
& de
am?
mag
dum
dele
mih
mo p
P
O
a
testa
simè
eme
laci
stai
vire

tormenta tua, contra sanguinem & passionem tuam; contra crucem & mortem tuam; quæ omnia contempsi, spreui, conculcavi; & quodammodo ostentui habui; ac quantum in me fuit, iterum te, Filium Dei, in memetipso crucifixi. O furor! ô diabolica rabies! Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lærymarum, etiam sanguinearum, quibus lugeam & desseam inexplicabilem malitiam meam? ah! miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam; & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam: & propitius esto mihi maximo, ingratiſſimo & scelestiſſimo peccatori!

Punctum V. ad Spiritum sanctum

Malumq; fuga

O Patris & Filii Amor æternæ Spiritus S. amo te ex toto corde meo, & in contestationem hujus erga te amoris, firmissimè statuo, cum gratia tua peccata mea emendare, viam mandatorum tuorum alacrius currere, secundum sublimitatem status mei, perfectius tibi in posterum servire; ac subditos mihi commissos melius

18 HOROLOGIUM
instruere, & ad salutem æternam dirigere.
Propono firmiter & efficaciter decerno
contra omnia peccata strenuè pugnare,
præsertim contra hoc N. N. Pravos So-
cios declinare; inimicis offensam remit-
tere: quascunq; etiam minimas scandali
ansas removere; omnes peccandi occa-
siones evitare: mediâ hæc N. N. adhibere;
hanc mihi pœnam; jejunium, oratio-
nem vel eleemosynam, in verâ pœniten-
tiæ signum injungere. Atq; ita seriò hæc
decerno, ut potius omnia damna subire,
tormenta dirissima sustinere, sanguinem
profundere, & vitam ipsam amittere mil-
lies malim, quàm delicta hæc denuò in
conspectu Dei mei, & in ejusdem despe-
ctum perpetrare.

Sed unde mihi tam labili & inconstan-
ti vires hæc proposita exequendi? velle
quidem adjacet mihi, perficere autē non
invenio. Ad te igitur, ô divine Spiritus!
supplex confugio: tu unica spes & robur
animæ meæ; omnia possum in te, si tu
me confortes. conforta me igitur & cor-
roborâ, ô Spiritus fortitudinis! auge fi-
dem, confirma spem, accende charita-
tem!

tem: & qui dedisti velle, da & perficere
per Christum Dominum nostrum, Amē.

*Subjungi possunt quinque Pater & Ave, tam
pro delictis illo die admissis, & indulgentiis lucrā-
dis, tum pro conversione peccatorum & oratio fi-
delium defunctorum, aut pro sodalitate cuius al-
bo inscriptus es. Quadrante ante nonam, diem
etiam sequentibus punctis.*

Praxis se Deo, Divis que sub
noctem piè commendandi.

Oratio I. ad Deum Patrem.

Mane nobiscum, Domine, quoniam ad-
vespera scit; custodi me ut pupillam o-
culi, & sub umbra alarum tuarum pro-
tege me, ne unquam obdormiam in mor-
te, & gratiā tuā excidam. Credo in te, ô
infallibilis Veritas! Spero in te, ô æter-
na nostra Beatitas! Amo te ô summa &
infinita Bonitas; atq; ab omnibus purissi-
mè & perfectissimè in æternum te amari
desidero! quidquid hodie in toto terra-
rum orbe peractum est boni, id cum Fi-
lii tui meritis tibi offero; utinam millies
illud augere & multiplicare potuissem.
Quidquid verò commissum est mali; uti-
nam vel sanguinis profusione impedire
licuisset. Quidquid etiam hac nocte effi-
cietur

cietur

cietur boni [præsertim à Sacerdotibus
& religiosis Famulis tuis laudes tuas psal-
lentibus & sacrificantibus] illud millies
augere & multiplicare exopto: quidquid
verò ab omnibus pescatoribus patrabitur
mali, id ipsum vel morte mea arcere desi-
dero. Salva nos Domine vigilantes, cu-
stodi nos dormientes, ut vigilemus cum
Christo, & requiescamus in pace. Amen.

Oratio I. ad Christum Dei Filium.

Saluator amantissime! in benedictas
manus tuas & in sacrosancta vulnera
tua me, meos, & omnia mea hac nocte
commendo; vota mea & tibi serviendi
proposita, ac piæ te quovis modo glorifi-
candi desideria, unquam à me elicta nunc
renovo; de peccatis hodie, totaque vitæ
commisissis expuro amore tui summè do-
leo, & veniam ac remissionem humilli-
mè flagito. Dignare, Domine Jesu, cum
Patre & sancto Spiritu benignè suscipere,
& infinitâ pietate tuâ supplere imperfe-
ctum hodiernum servitutis meæ obsequi-
um; ad maximam gloriam tuam, in gra-
tiarum actionem omnium beneficiorum,
in satisfactionem omnium peccatorum,
pro

SACERDOTALE. SEI

pro omnibus, pro quibus illud hodie obtuli, ad impetrandum defunctis requiem, vivis gratiam tibi perfecte placendi in tempore & æternitate. Amen.

Oratio III. ad Spiritum sanctum.

O Divine Spiritus! in sinu suavissimæ Providentiæ tuæ, me, meosque, ac mundum univ. sum proregendos, gubernandos & conservandos hac nocte & in hora mortis committo. O Spiritus puritatis! omnia prava phantasmata, & vitiorum irritamenta, contra voluntatem meam esse ac fore protestor: dignare nos sub alas paternæ protectionis tuæ suscipere, ab omni malo custodire, tuæq; sanctissimæ voluntati semper & in omnibus conformare; ut in te vivere, in te mori, in te centro nostro æternum quiescere mereamur. Qui cum Patre & Filio vivis & regnas in secula seculorum. Amen.

Oratio IV. ad B. V. Mariam.

O Amabilissima Mater, gloriosissima Dei Genitrix & Virgo Maria! per-
mitte me obsecro sub celestis pallii tuæ
umbra latere & sub protectione tua hac
nocte securè quiescere; tu enim es, eiusq;
seme

semper Mater mea gratiosissima unicè co-
lenda, amanda, glorificanda: sim ego quo-
que seruus tuus & filius peculiarissimus.
Monstra te esse Matrem nunc, semper, æ-
ternam: ô clemens! ô pia! ô dulcis Vir-
go Maria Mater gratiæ, Mater misericor-
diæ, tu nos ab hoste protege, & mortis
horâ suscipe.

Oratio V. ad S. Angelum Custodem.

O Amantissime Angele Dei, & fidelissi-
me Custos! qui me dormiente vigilas,
& totâ nocte mihi assistere non gravaris:
advigila, obsecro, ad me, totamque do-
mum hanc, & aduersa omnia, ac Damo-
nis insidias ab ea repelle. Dignare in super
loco mei sine intermissione sanctissimam
Trinitatem laudare, & cras statuto tem-
pore me excitare, ut captatâ tantisper qui-
ete, labores pro Dei gloriâ alacrius relu-
mere valeam.

Oratio VI.

O Sancti Tutelares & Patroni mei, S.
Joannes Baptistæ, S. Josephæ, S. Petre,
S. Paule, S. Joannes Evangelista, S. Igna-
ti, S. F. Xaveri, S. Maria Magdalena, S.
Catharina, S. Barbara, S. Theresia, cum
anni

anni & mensis hujus Patronis, ceterisque;
 Electis Dei dilectissimis; obsecro vos, me
 quiescente, supplete vices fragilitatis meae
 in benedicendo, laudando & superexal-
 tando Domino Deo nostro, misericordi-
 asejus hac nocte & in æternum cantan-
 tes; gratiamque impetrate, in gratia ejus
 vivendi, quiescendi, moriendi, & glo-
 riâ ejusdem æternum perfruendi. Amen.

Petitio Benedictionis.

Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria.

Praxis honestè pieque; eundi cubitum

*Cubiculum ingressus, te lectumque aquâ lustrali
 asperge, memorque Dei & Angeli tui presentis,
 dum decenter & verecundè vestes exuis, recita
 psalmum Miserere & De profundis, pro defunctis
 vel nocte ista expiraturis, aut si placet, sequentes
 orationunculas.*

Suspirium I. ad Deum Patrem.

Domine Deus, Pater cœlestis, qui A-
 damo post lapsum, tunicam fecisti pelli-
 ceam; exue me veterem hominem & pre-
 tiosâ gratiæ tuæ tunicâ me indue; quò
 omnium terrenorum affectum sic exuam,
 ut nudus nudum JESUM filium tuum se-
 quar in via exilii, & consequar in patria
 Paradisi. Per eundem Christum Domi-
 num nostrum. Amen.

Susti-

Suspirium II. ad Deum Filium.

Domine Jesu Christe, cœlestis Noe, amore nostri inebriate, & vestibus in passione tua spoliata, in pœnam nostræ impudentiæ: per hunc amorem & ruborem tuum supplico, sic gratiæ veste me contege, ut non incidam in confusionem æternam. Amen.

Suspirium III ad Spiritum Sanctum.

Spiritus sancte Deus, vestis gratiæ contextor & artifex: quomodo erubescam dum anima mea virtutibus nuda sistetur Judici? Indue me nunc obsecro rogâ polymitâ & variegatâ donorum tuorum, ut tunc non appareat confusio nuditatis meæ. Per Christum Dominum nostrum.

Post hæc ad lectum velut ad lectum, ad somnum velut ad fratrem mortis te compara. Lecti intrans: dic cum piissimo Ioanne Bergmanno: Ecce fortassis sepulchrum ingredior, vita incertus, nec crastinum certe mihi polliceri ausus. Deinde lateri dextero incumbens, involutus decenter indusio genibus, & decussatis ante pectus brachiis, somnum operire dicens: In pace cum Deo & hominibus in id ipsum dormiam & requiescam: In manus tuas Domine commendo spiritum meum: cum desiderio intimo toties Deum Cherubicè laudandi, & seraphicè amandi, quoties per noctem corporis arteria salient.

INDEX